

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w Izbie Karnej w dniu 10 września 2020 r.,
w sprawie **T. K.** i **T. C.** ,
skazanych z art. 286 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu kasacji, wniesionych przez obrońców skarżących
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt V Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 16 maja 2017 r., sygn. akt V K (...),

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
2. **kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skarżących w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

T. C. oraz T. K. zostali oskarżeni o popełnienie w latach 1999-2003 szeregu przestępstw, polegających – ogólnie rzecz ujmując - na wyłudzeniu odszkodowań od firm ubezpieczeniowych przez składanie fałszywych oświadczeń co do okoliczności zaistnienia kolizji drogowych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 16 maja 2017 r., sygn. akt V K (...), T. C. został uznany za winnego dokonania 8 przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k., usiłowania przestępstwa wyczerpującego znamiona art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k. oraz 4 przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. i art. 229 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12

k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., przy czym 11 z nich popełnionych w warunkach trzech ciągów przestępstw. Finalnie Sąd Rejonowy w Ł. za ww. występki wymierzył T. C. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 250 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 100 zł. Ponadto orzeczono wobec niego obowiązki naprawienia szkody.

Wyrokiem tym T. K. został uznany za winnego dokonania 5 przestępstw art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., w zw. z art. 65 § 1 k.k., usiłowania przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a także dokonania występuku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i trzech przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. i art. 229 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., przy czym 9 z nich popełnionych w warunkach dwóch ciągów przestępstw. Sąd Rejonowy w Ł. za przypisane temu oskarżonemu przestępstwa wymierzył karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 220 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 80 złotych.

Od tego wyroku apelację wnieśli obrońcy oskarżonych.

Obrońca T. C., podnosząc zarzuty obrazu prawa materialnego (art. 4 k.k. i art. 91 k.k.) i procesowego (art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k.; art. 424 k.p.k.) wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie tego oskarżonego od zarzucanych mu przestępstw, ewentualnie o uchylenie orzeczenia Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Obrońca T. K., wskazując na obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia (art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. oraz art. 193 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k.), skutkującą błędem w ustaleniach faktycznych, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od 9 z 11 zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt V Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony przez obrońców T. C. i T. K..

W kasacji obrońcy T. C. podniesiono zarzuty rażącego naruszenia przepisów prawa, mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia:

a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przez niedostateczne, wybiórcze oraz ogólnikowe rozważenie przez Sąd odwoławczy zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego, a w szczególności przez pominięcie i nierozważenie przez ten Sąd zarzutu wskazanego w pkt Ib dot. art. 4 k.k., jak również nierozważenie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 91 § 2 k.k. oraz art. 65 § 1 k.k., poprzez bezzasadne utrzymanie błędnej kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego i przypisanego T. C.,

b) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., polegające na arbitralnym oraz bezkrytycznym przyjęciu i zaakceptowaniu przez Sąd odwoławczy niewątpliwie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego w zakresie wiarygodności wyjaśnień R. S. , korzystającego z instytucji określonej w art. 60 § 3 k.k. i przez to brak należytej kontroli odwoławczej zastosowania art. 7 k.p.k. w toku przeprowadzonego postępowania, co spowodowało wydanie orzeczenia obarczonego uchybieniami,

c) art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., 410 k.p.k., art. 424 k.p.k., polegające na zaaprobowaniu przez Sąd odwoławczy wadliwej i jednostronnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd orzekający, uwzględniającej jedynie okoliczności przemawiające na niekorzyść skazanego bez odniesienia się do wszystkich faktów ujawnionych w toku postępowania, a nadto zaniechanie wnikliwego i wszechstronnego wyjaśnienia za pomocą dostępnych dowodów wszystkich okoliczności, wątpliwości oraz rozbieżności występujących w sprawie, które mają istotne znaczenia dla oceny materiału dowodowego i prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, w szczególności:

- w zakresie zeznań świadka R. S. ,
- jednośnie przyjęcia, że lakoniczność uzasadnienia dla występkę z dnia 28 czerwca 1999 r. jest wystarczające do przypisania skazanemu odpowiedzialności za ten czyn w sytuacji, gdy tego uzasadnienia faktycznie brak,
- nierzetelne rozważenie zarzutów apelacyjnych i dowolne przyjęcie, że T. C. uczestniczył w kolizjach drogowych i odnosił z tego korzyści majątkowe,
- nierozważenie zarzutu braku określenia w wyroku Sądu pierwszej instancji przypisanego mu czynu z dnia 28 czerwca 1999 r., a w szczególności czasu i miejsca jego popełnienia oraz nieokreślenia jakie dowody świadczą za jego popełnieniem.

Na podstawie tych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, w części dotyczącej T. C., i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji, i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

W kasacji obrońcy T. K. podniesiono zarzut rażącego naruszenia prawa, mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia – art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k., przez brak prawidłowej kontroli odwoławczej, polegającej na zbiorczym rozważaniu zarzutów podniesionych w ponad dwudziestu indywidualnych środkach odwoławczych, bez konkretnego odniesienia się do zarzutów apelacyjnych skazanego T. K., w zakresie zarzutów dotyczących przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji w sposób dowolny oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności obrazu przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to przepisów art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 w zw. z art. 424 §1 k.p.k. oraz art. 193 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., polegającą na:

a) nieuprawnionym przydaniu waloru pełnej wiarygodności zeznaniom świadka R. S. na podstawie wybiórczej, dowolnej oceny materiału dowodowego analizowanego bez wzajemnego powiązania zależności i z pominięciem zasad logicznego rozumowania, wbrew zasadom wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto

b) oparciu ustaleń faktycznych wyłącznie na zeznaniach osób prawomocnie skazanych w innych postępowaniach, w których osoby te skorzystały z instytucji art. 60 § 3 k.k., a których to zeznań nie potwierdziły jednoznacznie w niniejszym postępowaniu (w tym m.in. zeznań A. S. , Z. K.) i bezzasadne zdyskwalifikowanie wyjaśnień oskarżonego T. K. oraz wspierających je wyjaśnień G. B., R. C. oraz świadka P. G. bez należytego uzasadnienia takiego stanowiska, a nadto

c) oparciu ustaleń faktycznych na wybranych opiniach biegłych, które mimo wzajemnych wątpliwości i sprzeczności zostały dopasowane do stanu faktycznego ustalonego wyłącznie w oparciu o dowody obciążające, z pominięciem dowodów korzystnych dla oskarżonego.

Na podstawie tych zarzutów autorka kasacji wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. w odniesieniu do rozstrzygnięć dotyczących T. K. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasację są bezzasadne w stopniu oczywistym.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w kasacji obrońcy T. C. należy stwierdzić, że wprawdzie rzeczywiście Sąd odwoławczy w uzasadnieniu swojego orzeczenia nie odniósł się wprost do zarzutu 1b apelacji obrońcy ww. skazanego, to jednak wobec jego ogólnikowego sformułowania, przy braku rozwinięcia w uzasadnieniu apelacji, nie sposób uznać, aby brak tego rodzaju mógł mieć istotny wpływ na treść wyroku Sądu odwoławczego. Trzeba też zauważyć, że wbrew temu, co podnosi autor kasacji, z treści sentencji wyroku Sądu pierwszej instancji nie wynika, aby Sąd zastosował przepisy w brzmieniu obowiązującym poprzednio w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., albowiem zasadą jest stosowanie ustawy nowej. Jeżeli zatem sąd uznałby, że przepisy obowiązujące poprzednio są względniejsze dla sprawcy i należy je zastosować, wówczas powołałby przepis art 4 § 1 k.k. w kwalifikacji prawnej przypisywanego oskarżonemu przestępstwa. W rozpoznawanej sprawie taki zabieg, w odniesieniu do T. C. , nie miał miejsca, co wskazuje jednoznacznie, że Sąd stosował ustawę nową. Sąd *meriti* rozważył jednak zastosowanie przepisu prawa intertemporalnego w odniesieniu do skazanych wobec których, na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r. można było i istniały ku temu *in concreto* podstawy) orzec karę pozbawienia wolności przekraczającą rok (ale nie większą niż 2 lata) z warunkowym zawieszenie jej wykonania (por.. s .101-102 uzasadnienia wyroku Sądu *a quo*).

Wbrew temu, co podnosi się w kasacji obrońcy T. C., Sąd drugiej instancji rozważył kwestię zasadności zarzutów obrazy art. 91 § 2 k.k. oraz art. 65 § 1 k.k., co znajduje potwierdzenie na s. 93 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wprawdzie rozważania Sądu *ad quem* nie są obszerne, jednak w świetle analizy dokonanej przez Sąd pierwszej instancji (s. 109, 111 uzasadnienia) i w kontekście treści rozpoznawanej apelacji stanowisko Sądu odwoławczego nie jawi się jako naruszające przepis art. 457 § 3 k.p.k.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut odnoszący się do wadliwości rozpoznania zarzutu dotyczącego wiarygodności zeznań R. S. . W tym zakresie Sąd drugiej instancji obszernie i wnikliwie zweryfikował ocenę tego źródła dowodowego oraz treści jego depozycji (s. 82-84 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Skarżący nie wykazał wadliwości stanowiska Sądu odwoławczego, a jedynie zaprezentował własną ocenę dowodów.

Odnosząc się do ostatniego zarzutu, w którym niejako zbiorczo a przy tym powtórnie zakwestionowano jakość kontroli instancyjnej, należy uznać, że ma on charakter jedynie polemiki z oceną dowodów zweryfikowaną przez Sąd odwoławczy i to polemiki na tak wysokim poziomie ogólności, że w odniesie do części stwierdzeń nie sposób odnieść się szczegółowo (np. zarzut nierzetelnego rozważenia zarzutów apelacyjnych i dowolne przyjęcie, że T. C. uczestniczył w kolizjach drogowych i odnosił z tego korzyści majątkowe). Pominąć ponadto należy zagadnienie wiarygodności R. S. , do którego Sąd Najwyższy odniósł się przy omawianiu poprzedniego zarzutu. Jeśli natomiast chodzi o lakoniczność uzasadnienia Sądu pierwszej instancji co do czynu z dnia 28 czerwca 1999 r., to Sąd odwoławczy przeanalizował tę kwestię, dając temu wyraz na s. 86 uzasadnienia wyroku.

Również oczywiście bezzasadne okazały się zrzuty sformułowane w kasacji obrońcy T. K., odnosząc się do jakości kontroli instancyjnej.

Jak już zaznaczono Sąd odwoławczy należycie zweryfikował ocenę wiarygodności zeznań świadka R. S. . Stanowiska tego nie zmienia odmówienie wiary tej części jego zeznań, dotyczących zdarzenia datowanego na okres po 27 września 2002 r., w których wskazał on, że T. K. pośredniczył w przekazaniu 1500 zł między G. T. a G. B. , przy uznaniu za wiarygodną innej części jego relacji procesowych, w których R. S. wskazała na udział T. K. w ww. zdarzeniu. Okoliczność ta tylko potwierdza, że orzekające w sprawie Sądy szczegółowo i krytycznie podeszły do relacji procesowych tego świadka. Drugi aspekt zarzutu, dotyczący poczynienia ustaleń faktycznych na podstawie zeznań osób skazanych prawomocnie w innych postępowaniach, korzystających z instytucji przewidzianej w art. 60 § 3 k.k. jest oczywiście chybiony w świetle istoty instytucji tzw. małego świadka koronnego. Nosi ponadto cechy jedynie polemiki z oceną dowodów przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji. Taką ocenę należy odnieść również do kwestii ustaleń poczynionych na podstawie opinii biegłych. Lektura uzasadniania kasacji wskazuje, że zdecydowana większość argumentacji odnosi się wprost do postępowania przed Sądem pierwszej instancji, a zatem nie przystaje do charakteru postępowania kasacyjnego, gdzie co do zasady przedmiotem kontroli jest wyrok Sądu odwoławczego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. i art. 636 § 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k., obciążając skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.

